

Valstybinio audito ataskaitos santrauka

ŪKIO PLĖTROS IR KONKURENCINGUMO DIDINIMO PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS

2016 m. rugsėjo 28 d. Nr. VA-P-20-9-14

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Turizmo programa – Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 m. programa.

VTD arba **departamentas** – Valstybinis turizmo departamentas.

Svarbiausios (tikslinės) atvykstamojo turizmo rinkos¹ – Europos valstybės, iš kurių paskutiniuosius 10 metų į Lietuvą atvyksta per 94 procentus visų turistų.

Kompleksinė rinkodara² – turizmo produktų ir paslaugų kūrimas, pristatymas, reklamavimas ir remiamosios priemonės (pardavimų populiarinimas, asmeninis pardavimas, tiesioginė rinkodara, viešieji ryšiai ir įvaizdžio formavimas).

---

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-03-12 nutarimas Nr. 238 „Dėl Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“, 40 p.

² Ten pat, 45 p.

SANTRAUKA

Ūkio ministerija, formuodama konkurencingumo didinimo valstybės politiką, vykdo Ūkio plėtros ir konkurencingumo didinimo programą, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą.

Ūkio plėtros ir konkurencingumo didinimo programa apima: verslo aplinkos formavimą, investicijų ir eksporto skatinimą, inovacijų diegimą, turizmo ir kurortinių teritorijų plėtrą, valstybės valdomų įmonių ir viešųjų pirkimų politikos formavimą. 2015 m. įgyvendinant programą iš viso dalyvavo 15 įstaigų ir institucijų³. Iš viso Ūkio plėtros ir konkurencingumo didinimo programai vykdyti 2015 m. panaudota 198 315,8 tūkst. Eur, arba 81,5 proc. visų Ūkio ministerijai skirtų asignavimų.

Valstybės kontrolė, atlikdama valstybės ūkio ir rinkos kontrolės strateginį tyrimą, nustatė rizikos veiksnius: nepakankamai koordinuojamas turizmo rinkodaros priemonių vykdymas, neužtikrinama lėšų, skirtų investicijoms skatinti, panaudojimo kontrolė.

Audito metu, siekdami įvertinti, ar konkurencingų turizmo produktų plėtrai ir investicijų skatinimui panaudotos lėšos prisidėjo didinant Lietuvos žinomumą ir gerinant įvaizdį bei pritraukiant tiesiogines užsienio ir vietines investicijas, nagrinėjome šiuos klausimus:

- ar užtikrinamas tinkamas turizmo rinkodaros priemonių planavimas ir jų įgyvendinimo koordinavimas;
- ar parinkti vertinimo kriterijai rodo konkrečios institucijos indėlį ir naudą, kurią gauna tiesioginiai programos naudotojai;
- ar sukurta žiniasklaidos atstovų ir kelionių organizatorių atrankos sistema pažintiniams turams po Lietuvą;
- ar valstybei priklausanti viešojo turizmo infrastruktūra naudojama ministerijos funkcijoms vykdyti;
- ar lėšos priemonei (organizuoti investicijų skatinimo veiklą), kuri tiesiogiai susijusi su priemonės įgyvendinimu, skirtos ir panaudotos teisėtai.

Audito subjektai:

- Ūkio ministerija, nes ji yra asignavimų valdytoja, Ūkio plėtros ir konkurencingumo didinimo programos administratorė ir jos priemonių vykdytoja;
- Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos, nes jis atsakingas už turizmo rinkodaros priemonių planavimą, koordinavimą ir programoje numatytų priemonių vykdymą;
- VŠĮ „Investuok Lietuvoje“, nes ji vykdo programos priemones, skirtas pritraukti ir skatinti investicijas.

Kadangi vertinome atskiras programos priemones, neteikiame išvadų dėl visos Ūkio plėtros ir konkurencingumo didinimo programos rezultatų, tikslų ir uždavinių pasiekimo.

Audituojamas laikotarpis 2015 metai. Pokyčių analizei naudojome ankstesnių laikotarpių (2013–2014 m.) duomenis.

Įvertinę audito metu surinktus įrodymus, pateikiame valstybinio audito išvadas ir rekomendacijas.

---

³ Lietuvos Respublikos ūkio ministerija, Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos, Įmonių bankroto valdymo departamentas prie Ūkio ministerijos, Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos, Lietuvos metrologijos inspekcija, Nacionalinis akreditacijos biuras prie Ūkio ministerijos, Lietuvos standartizacijos departamentas, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra, VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūra, UAB „Investicijų ir verslo garantijos“, VŠĮ CPO LT, VŠĮ „Versli Lietuva“, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“, valstybės valdomų įmonių Valdymo koordinavimo centras.

IŠVADOS

Vykdytos turizmo rinkodaros ir investicijų skatinimo priemonės turėjo teigiamą poveikį turizmo sektoriaus veiklai, tačiau jų indėlis galėjo būti svaresnis, jei turizmo rinkodaros priemonės būtų buvusios atsakingiau ir patikimiau planuotos, vykdytos ir koordinuotos, o investicijų skatinimui skirtos lėšos būtų buvusios panaudotos einamųjų metų rezultatams pasiekti:

1. Valstybinis turizmo departamentas nevykdė Turizmo įstatymu pavestos funkcijos – neparengė Lietuvos turizmo rinkodaros plano ir nepakankamai koordinavo valstybės ir savivaldybių institucijų, vykdančių turizmo rinkodaros priemones, veiklą. Tinkamai neplanuojant ir nekoordinuojant skirtingų institucijų vykdomų turizmo rinkodaros priemonių, išnaudojamos ne visos galimybės didinti Lietuvos žinomumą ir gerinti įvaizdį. Ūkio ministerijai nusprendus, kad Lietuvos turizmo rinkodaros plano parengimas yra netikslingas, būtina imtis kitų priemonių užtikrinti koordinavimą tarp institucijų (1.1 poskyris).
2. Kai kurie vertinimo kriterijai (pajamų iš turizmo pokytis ir atvykusių užsienio turistų kelionių skaičius), skirti turizmo rezultatams vertinti, neatspindi Ūkio ministerijos ir Valstybinio turizmo departamento tiesioginio indėlio, nes prie jų pasiekimo prisideda ir kitos valstybės ir savivaldybių institucijos. Be to, vertinimo kriterijų reikšmės galimai nėra tikslios, nes taikomi skirtingi skaičiavimo metodai ir principai, naudojami skirtingi informacijos šaltiniai, todėl jie neleidžia tinkamai įvertinti ne tik programos, bet ir viso turizmo sektoriaus rezultatų (1.2 poskyris).
3. Valstybinis turizmo departamentas neturi aiškios žiniasklaidos atstovų ir kelionių organizatorių atrankos sistemos, todėl informacija apie Lietuvos turizmo galimybes ir produktus skleidžiama nenuosekliai (1.3 poskyris).
4. Ūkio ministerija patikėjimo teise valdydama ir prižiūradama valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą – Europos geografiniame centre esančius pastatus ir infrastruktūrą – vykdo jai nebūdingas funkcijas. Šis turtas nėra perduotas centralizuotam turto valdytojui ar išnuomotas, o sąnaudos, susijusios su jo priežiūra, tenka ministerijai. Jeigu nebus priimta sprendimų dėl tolesnio turto valdymo, ateityje dėl natūralaus nusidėvėjimo gali didėti turto priežiūrai ir būklei palaikyti skiriamų lėšų poreikis (1.4 poskyris).
5. Ūkio ministerija neįsitikino, kad VšĮ „Investuok Lietuvoje“ gautus asignavimus iš valstybės biudžeto, kurie buvo skirti vykdyti priemonę „organizuoti investicijų skatinimo veiklą“, naudojo tik einamųjų metų sąnaudoms dengti (2 skyrius).

REKOMENDACIJOS

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai:

1. Siekiant nustatyti, kaip Ūkio ministerija ir Valstybinis turizmo departamentas prisideda didinant Lietuvos žinomumą ir gerinant Lietuvos kaip turistinės valstybės įvaizdį, patikslinti vertinimo kriterijus taip, kad būtų galima įvertinti programos tikslo ir uždavinio pasiekimą (2 išvada).
2. Sprendžiant klausimą dėl Ūkio ministerijos patikėjimo teise valdomo turto, kuris nereikalingas ministerijos funkcijoms vykdyti, pakartotinai imtis priemonių dėl tolesnio Europos geografinio centro ir jame esančios infrastruktūros valdymo (4 išvada).

Valstybiniam turizmo departamentui prie Ūkio ministerijos:

1. Lietuvos žinomumui didinti ir įvaizdžiui gerinti, nuosekliam turizmo rinkodaros priemonių vykdymui užtikrinti, pakartotinai spręsti klausimą dėl Lietuvos turizmo rinkodaros plano reikalingumo ir imtis priemonių turizmo rinkodaros planavimui ir koordinavimui užtikrinti (1 išvada).
2. Nustatyti žiniasklaidos atstovų ir kelionių organizatorių atrankos kriterijus, kad informacija apie Lietuvos turizmo galimybes ir produktus būtų skleidžiama sistemiškai (3 išvada).

Pokyčiai audito metu

Valstybinis turizmo departamentas patvirtino:

1. 2016 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. V-165 Užsienio žurnalistų ir interneto tinklaraštininkų pažintiniams turams po Lietuvą atrankos kriterijus.
2. 2016 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-175 Užsienio šalių kelionių organizatorių ir kelionių agentūrų atstovų atrankos dalyvauti pažintiniuose turuose po Lietuvą kriterijus.

Šie atrankos kriterijai turės teigiamos įtakos 3 išvadoje nurodytoms problemoms spręsti.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti šios ataskaitos 1 priede „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.